

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ในการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนี้ เนื่องมาจากในการสอนภาษาอังกฤษยังไม่บรรลุผลสำเร็จเท่าที่ควร กล่าวคือนักเรียนไทยเรียนภาษาอังกฤษมาเป็นเวลาหลายปี แต่ผลปรากฏว่าส่วนมากยังใช้ภาษาอังกฤษไม่ค่อยได้คือนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการติดต่อกับชาวต่างประเทศ ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งสำคัญมากในสภาวะปัจจุบันที่มีการติดต่อกับชาวต่างกับนานาประเทศอย่างใกล้ชิด ในฐานะที่โรงเรียนมีส่วนสำคัญในการฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษโดยตรง ผู้วิจัยเห็นว่าสมควรจะได้มีการวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ในการสอนภาษาอังกฤษของครู สำหรับการวิจัยนี้มุ่งหมายจะศึกษา เฉพาะในเรื่องปัญหาการใช้ทัศนูปกรณ์การสอนและสาเหตุที่ไม่ใช้ทัศนูปกรณ์การสอนบางชนิดของครูที่สอนภาษาอังกฤษ เฉพาะในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นระดับที่สำคัญยิ่งระดับหนึ่ง เพราะการวิจัยนี้จะทำให้ทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อบกพร่องต่าง ๆ อันจะเป็นแนวทางที่จะเสนอแนะในการแก้ปัญหาคงกล่าวให้ลุล่วงไปด้วยดี

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ประชากรที่เป็นครูสอนวิชาภาษาอังกฤษ เฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดพระนครและธนบุรีทุกคน จำนวนรวมทั้งสิ้น 358 คน โดยส่งแบบสอบถามจำนวนดังกล่าวไป แต่ได้รับคืนมาโดยมีคำตอบที่สมบูรณ์จำนวนเพียง 298 ฉบับ ในจำนวนผู้ที่ตอบแบบสอบถามดังกล่าวเป็นครูหญิงถึง 263 คน ครูชายเพียง 35 คนเท่านั้น ในด้านวุฒิปรากฏว่าผู้มีวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษามีมากที่สุดคือ 154 คน ส่วนระดับปริญญาโทมีน้อยที่สุดคือ 5 คน นอกนั้นมีวุฒิต่ำกว่าระดับปริญญาตรี 139 คน ครูส่วนมากคือจำนวน 161 คน มีชั่วโมงสอนระหว่าง 16 - 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเสนอเป็นตารางและคิดเป็นร้อยละ ตลอดจนค้นหาสาเหตุเกี่ยวกับทางด้านความคิดเห็นของครู

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้คือ

ปัญหาเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การสอน

1. ครูส่วนใหญ่ยังมีความรู้และประสบการณ์ทางด้านโสตทัศนศึกษาบ้างน้อย ทั้งจะเห็นว่า ครูส่วนมากไม่เคยเข้ารับการอบรมทางด้านโสตทัศนศึกษา และยังมีครูจำนวนหนึ่งที่ไม่มีความรู้ทางด้านโสตทัศนอุปกรณ์เลย

2. ครูยังไม่ค่อยเห็นความสำคัญของการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ประกอบการสอน ทั้งนี้ เพราะมีครูส่วนหนึ่งเห็นว่าในการสอนภาษาอังกฤษไม่จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์การสอนเลย ส่วนครูจำนวนมากเห็นว่าจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ในการสอนภาษาอังกฤษเป็นบางครั้งเท่านั้น และมีครูจำนวนน้อยที่เห็นว่าจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ในการสอนภาษาอังกฤษทุกครั้ง

3. มีครูจำนวนหนึ่งยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้และประโยชน์ของโสตทัศนอุปกรณ์ประกอบการสอน ทั้งนี้จะเห็นว่า มีครูที่ไม่ใช้อุปกรณ์การสอนเหล่านี้ระบุว่าสามารถสอนได้โดยไม่ต้องใช้อุปกรณ์การสอนและการใช้อุปกรณ์การสอนทำให้สอนไม่ทันหลักสูตร นอกจากนั้นจำนวนรองลงมาระบุว่า การเตรียมอุปกรณ์การสอนทำให้เสียเวลาในการสอน ทำให้นักเรียนไคนี้อหิวาชนน้อยไป และทั้งยังเป็นภาระแก่ครูอีกด้วย นอกจากนี้การใช้อุปกรณ์การสอนยังทำให้นักเรียนถือโอกาสสนุกสนานจนไม่ตั้งใจเรียน และมีครูอีกจำนวนหนึ่งระบุว่าเนื้อหาวิชานั้นไม่เหมาะที่จะใช้อุปกรณ์ นอกจากนี้การใช้อุปกรณ์ยังทำให้ห้องเรียนขาดระเบียบและทำให้เกิดอันตรายและไม่ปลอดภัยแก่นักเรียนอีกด้วย

สาเหตุและอุปสรรคที่ทำให้ครูไม่ใช้อุปกรณ์บางอย่างในการสอนวิชาภาษาอังกฤษ มีประการต่าง ๆ เรียงตามจำนวนคำตอบจากมากมาหาน้อยดังต่อไปนี้

1. การขาดแคลนอุปกรณ์การสอนในโรงเรียน

1.1: อุปกรณ์ที่โรงเรียนมีอยู่ไม่เหมาะสมกับบทเรียน

1.2 ครูไม่สนใจในการใช้อุปกรณ์

1.3 ครูสามารถสอนได้โดยไม่ต้องใช้อุปกรณ์

- 1.4 ครูไม่มีเวลาเตรียมในการใช้
- 1.5 ครูเห็นว่าการใช้อุปกรณ์ทำให้เสียเวลาและสอนไม่ทันหลักสูตร
- 1.6 โรงเรียนไม่มีงบประมาณสำหรับจัดซื้อ
- 1.7 ครูไม่เคยมีประสบการณ์หรือฝึกหัดมาก่อน
- 1.8 ครูคิดว่าเสียเวลากำลังงานและความคิดโดยไม่คุ้มค่า
- 1.9 ครูเห็นว่าอุปกรณ์นั้นใช้แล้วไม่ได้ผลทำให้รู้สึกเบื่อ

2. มีอุปกรณ์หลายชนิดที่เป็นประโยชน์ในการสอนภาษาอังกฤษ แต่ยังไม่ได้รับการสนใจ และทดลองใช้จากครูส่วนใหญ่ได้แก่ เครื่องเล่นจานเสียงและแผ่นเสียง เทป และเครื่องบันทึกเสียง ห้องปฏิบัติการทางภาษา การสาธิต ทุนจำลอง แผนภาพ และการจัดนิทรรศการ เป็นต้น ส่วนอุปกรณ์อื่น ๆ ซึ่งยังไม่ได้รับการใช้เลยเช่นกัน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ การอัดสำเนาแบบเรียน กระดานนิเทศ และฟิล์มสตริป

3. โรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอนภาษาอังกฤษ เช่น ทุกโรงเรียนที่สำรวจยังไม่มียังห้องปฏิบัติการทางภาษา กว่าครึ่งหนึ่งยังขาดเทปบันทึกเสียง เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ และประมาณครึ่งหนึ่งยังขาดเครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายภาพทึบแสง นอกจากนี้อีกเกือบครึ่งยังขาดแผนภาพอวัยวะในการออกเสียง

4. ครูต้องการให้ผู้บริหารและโรงเรียนจัดอุปกรณ์ต่อไปนี้ให้คือ ให้โรงเรียนมียังห้องปฏิบัติการทางภาษา วิทยุรับส่งมาได้แก่ฟิล์มสตริป แผนภูมิ เครื่องอัดสำเนาแบบเรียน ภาพยนตร์ แผนภาพอวัยวะในการออกเสียง รูปภาพจากตำราเรียน สมุดภาพ เครื่องเล่นจานเสียง และบัตรคำ

5. ผู้บังคับบัญชายังให้การสนับสนุนในด้านการใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ประกอบการสอนไม่เพียงพอ แม้ว่าครูส่วนใหญ่ระบุว่าในด้านการนำอุปกรณ์การสอนมาใช้นั้น ผู้บังคับบัญชาให้การสนับสนุนพอประมาณ แต่ยังมีครูส่วนหนึ่งระบุว่าผู้บังคับบัญชาคัดค้านในการนำอุปกรณ์การสอนมาใช้

นอกจากปัญหาดังกล่าวแล้วครูยังได้แสดงความคิดเห็นและวิธีการใช้อุปกรณ์การสอน
ดังต่อไปนี้

1. ในบรรดาครูที่ใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนนั้นเห็นว่าจำเป็นต้องใช้
อุปกรณ์การสอนเพราะ อุปกรณ์มีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อการ เรียนการสอน
2. ครูส่วนมากเห็นว่าก่อนใช้อุปกรณ์การสอนควรวางแผนการสอนตามจุดมุ่งหมาย
รองลงมาคือ เตรียมเนื้อหาบทเรียน เตรียมอุปกรณ์การสอนและทดลองใช้ก่อน
3. ครูจำนวนมากระบุว่า ใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อ
อธิบายหรือให้ความกระจ่างแก่นักเรียน อันับรองลงมาระบุว่า เพื่ออธิบายเนื้อหาในบทเรียน
และเสริมสร้างความรู้ที่นักเรียนในกว้างขวางยิ่งขึ้น
4. ครูส่วนมากใช้อุปกรณ์การสอนที่ตนเองผลิตขึ้นเอง และครูจำนวนหนึ่งยังต้อง
ออกเงินซื้ออุปกรณ์เอง
5. ครูส่วนมากเห็นว่าเมื่อนำอุปกรณ์การสอนมาใช้แล้ว ทำให้นักเรียนกระตือรือร้น
ในบทเรียน และมีความเข้าใจในบทเรียนดียิ่งขึ้น
6. ครูส่วนมากมีความต้องการให้โรงเรียนส่งเสริมความรู้และประสบการณ์
ทางด้านวัสดุทัศนศึกษา ให้โรงเรียนมีห้องสำหรับผลิตอุปกรณ์เครื่องมือ และมีวัสดุสิ้นเปลือง
สำหรับใช้ในการผลิตอุปกรณ์การสอน นอกจากนี้ยังต้องการให้โรงเรียนส่งครูไปอบรม และ
จัดสรรงบประมาณสำหรับอุปกรณ์การสอนโดยเฉพาะ

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการใช้อุปกรณ์การสอนในการสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้นนี้ จะเป็นประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการ เรียนการสอนภาษาอังกฤษ
หรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับตัวครูสอนภาษาอังกฤษ และผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องในวงการภาษาอังกฤษทั้งปวง
ว่าจะนำผลการวิจัยไปเป็นข้อคิดและพิจารณาหาทางแก้ไขปรับปรุงในสิ่งที่เห็นว่ายังบกพร่องอยู่
และสนับสนุนในสิ่งที่เห็นว่ามียอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นมากขึ้นเพียงใดหรือไม่นั้น สำหรับปัญหา

ในเรื่องการใช้อุปกรณ์การสอนที่ผู้วิจัยได้เขียนไว้นี้หวังว่าจะ เป็นแนวทางประกอบการพิจารณา เพื่อปรับปรุงในด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้พอสมควร จากผลการวิจัยที่กล่าวมาแล้ว พอจะใช้เป็นพื้นฐานให้ผู้วิจัยสรุปข้อเสนอแนะต่อผู้ที่เกี่ยวข้องด้านต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะต่อทางโรงเรียน

1. อาจารย์ใหญ่ควรให้ความร่วมมือและสนับสนุนการใช้อุปกรณ์การสอนของครูอย่างเต็มที่ เช่น จัดสรรงบประมาณโดยเฉพาะ เพื่อหาวัสดุและเครื่องมือสำหรับทำอุปกรณ์ ตลอดจนขอความร่วมมือจากครูสอนวิชาศิลปะศึกษา หรือวิชาช่าง ให้ช่วยผลิตอุปกรณ์บางชนิด เช่น ภาพวาด หุ่นจำลอง แผนที่ แผนภูมิ เป็นต้น และให้เป็นบริการกลางสำหรับครูทั่วไปจะได้นำไปใช้ประกอบการสอน
2. ทางโรงเรียนควรจัดอบรมครูทางด้านโสตทัศนศึกษาขึ้นโดย คัดเลือกผู้ที่ไม่เคยได้รับการอบรมเลย หรือไม่มีความรู้ทางด้านโสตทัศนศึกษาเลย หรือได้รับการอบรมมาน้อย มีความรู้น้อยให้ได้รับการอบรมมากขึ้น
3. ทางโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ครูได้ไปศึกษา อบรมวิชาโสตทัศนศึกษา หรือให้ครูไปเยี่ยม ไปสังเกตการจัดทำ และการใช้อุปกรณ์การสอนตามโรงเรียนต่าง ๆ บางแห่งที่ครูจะยึดถือเป็นตัวอย่างปฏิบัติได้
4. โรงเรียนควรมีสถานที่เพื่อการผลิต การเก็บรักษา และหมุนเวียนการใช้ โดยอาจจะจัดให้อยู่รวมกันในห้องใดห้องหนึ่ง หรือเป็นสถานที่ทำการ โดยเฉพาะ
5. วัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุด ควรได้รับการซ่อมแซมให้มีสภาพดี ใช้การได้อยู่เสมอ และควรเก็บไว้เป็นหมวดหมู่ มองเห็นได้เด่นชัด หยิบออกมาใช้ได้สะดวก

ข้อเสนอแนะต่อครู

1. ครูควรหมั่นศึกษาหาความรู้ เกี่ยวกับโสตทัศนอุปกรณ์เพิ่มเติมจากหนังสือ

ต่าง ๆ อยู่เสมอ¹

2. ครูควรสละเวลาไปชมนิทรรศการวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนต่าง ๆ และในการแสดงศิลปทัศนกรรมนักเรียนประจำปี เพื่อเพิ่มพูนความรู้และช่วยให้เกิดความคิดในการผลิตอุปกรณ์การสอน

3. ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนที่สนใจ และกระตือรือร้นช่วยครูผลิตอุปกรณ์การสอน หรือสะสมอุปกรณ์ประเภทต่าง ๆ และของจริง

4. ครูควรทราบแหล่งวัสดุได้เปล่าที่จะเป็นประโยชน์ต่อการผลิตอุปกรณ์การสอน หรือวัสดุที่สามารถใช้เป็นอุปกรณ์การสอนได้ เช่น ภาพ แผนที่ แผนภูมิ โปสเตอร์ ฯลฯ นอกจากนี้ควรจะทราบแหล่งที่ให้มีเครื่องมือวัสดุทัศนอุปกรณ์ประเภทราคาแพง เช่น

- 4.1 แผนกโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 4.2 แผนกโสตทัศนศึกษา กองการศึกษาผู้ใหญ่ กระทรวงศึกษาธิการ
- 4.3 แผนกโสตทัศนศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร
- 4.4 ศูนย์โสตทัศนศึกษา วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ ทูมท่าแม่ พระนคร
- 4.5 USIS 135 ถนนสาทร พระนคร เป็นต้น

¹ หนังสืออุเทศก์ควรจะอ่านมีหลายเล่ม เช่น

แผนกโสตทัศนศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา, ประสานมิตร, "คู่มือการใช้โสตทัศนวัสดุ" (โครงการพัฒนาการศึกษา พระนคร; 2506).

กองอุปกรณ์การศึกษา กรมวิชาการ, คู่มือสร้างอุปกรณ์การศึกษาเล่มที่ 1 - 8 (โรงพิมพ์คุรุสภา พระนคร: 2504).

Kinder, James S, Audio - Visual Materials and Techniques (New York: American book Co., 1959).

Dale Edgar, Audio - Visual Method in Teaching (New York: Holt and Rinehart company, Inc, 1962).

ขอเสนอแนะต่อกรมวิสามัญศึกษา

ทางกรมวิสามัญศึกษา ควรจะได้จัดให้มีกรณีพิเศษและอบรมทางด้านไสตทัศนศึกษาอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยเดือนละครั้ง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการปรับปรุงคุณภาพเกี่ยวกับการใช้ไสตทัศนูปกรณ์ประกอบการสอนของครูให้ดีขึ้น นอกจากนี้ควรมีการติดตามคอยให้ความช่วยเหลือ และให้คำแนะนำแก่ครูในสถานต่าง ๆ เช่น การจัดอุปกรณ์การสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและระดับความสามารถของเด็ก และควรมีการแนะนำการใช้วัสดุและเครื่องมือต่าง ๆ ที่ค่อนข้างยากในการใช้ เพราะในบางครั้งครูไม่กล้าใช้วัสดุและเครื่องมือทางไสตทัศนศึกษา เช่น เครื่องฉายต่าง ๆ เพราะครูรู้สึกวาทคนไม่มีความชำนาญพอที่จะใช้ ส่วนวัสดุอุปกรณ์บางชนิดที่มีอยู่ครูไม่นำมาใช้ประโยชน์ เพราะไม่ทราบว่าไสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ ที่นำมาใช้ประกอบการสอนจะให้คุณค่าทางการสอนอย่างไรบ้าง เป็นต้น ดังนั้น ศึกษานิเทศก์ทางไสตทัศนศึกษา นอกจากจะคอยติดตามให้ความช่วยเหลือ แนะนำแก่ครู เพื่อปรับปรุงการใช้ไสตทัศนูปกรณ์ให้ดีขึ้นแล้ว ควรจะได้สอดส่องดูแลให้การใช้ไสตทัศนูปกรณ์ของครู เป็นไปอย่างสม่ำเสมอ และควรจะได้มีการติดตามผลงานโดยใกล้ชิดในรูปของการเยี่ยมเยียนให้คำแนะนำ การสังเกตการณ์ และช่วยแก้ไขปัญหาดัง ๆ ที่เกิดขึ้น หรือในขณะที่ครูกำลัง เผลิดูอยู่

ขอเสนอแนะต่อผู้ที่ทำการวิจัยต่อไป

เนื่องจากเวลาในการทำวิจัยครั้งนี้มีจำกัด การวิจัยจึงไม่ลึกซึ้งเท่าที่ผู้วิจัยปรารถนาจะให้ เป็น ฉะนั้นผู้วิจัยจึงใครจะเสนอแนะแก่ผู้ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ต่อไปในสถานต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. ควรวิจัยปัญหาเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูในระดับประถมศึกษาตอนต้น ตอนปลาย และมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเฉพาะแต่ละระดับ และควรขยายวงการวิจัยไปถึง โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ในต่างจังหวัดด้วย เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบกับผลของการวิจัยในครั้งนี้ว่าคล้ายคลึงกันหรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

2. ควรศึกษาทัศนคติ และความสนใจของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย มัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อการใช้โสตทัศนูปกรณ์ ประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษว่ามีไปในทางใดบ้าง อันจะเป็นแนวทางที่จะดัดแปลงแก้ไขการใช้โสตทัศนูปกรณ์ประกอบการสอนภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของนักเรียนอันจะมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในลำดับต่อไป